

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 06 0 K 008916 17 Kž
Sarajevo, 28.02.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Zlotrg Nidžare kao predsjednice vijeća, Radošević Sonje i Begić Jasmine kao članova vijeća, uz sudjelovanje Šeta Mevlide kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optužene K.P.A. zbog produženog krivičnog djela Pronevjera u službi iz člana 384. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz T. i branitelja optužene K.P.A., izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku 06 0 K 008916 16 K od 25.10.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.02.2019. godine, u prisustvu federalnog tužitelja S.D., optužene K.P.A. i njenog branitelja D.M., advokata iz B., donio je

R J E Š E N J E

Žalbe kantonalnog tužitelja iz T. i branitelja optužene K.P.A. se djelimično uvažavaju, pa se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 008916 16 K od 25.10.2016. godine ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 008916 16 K od 25.10.2016. godine, optužena K.P.A. je oglašena krivom zbog krivičnog djela Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), pa je na osnovu odredaba iz članova 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, 42., 43., i 49. stav 1. istog zakona osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine. Istom presudom na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optužena je dužna da plati troškove krivičnog postupka u ukupnom iznosu od ... KM i da na ime sudskog paušala uplati iznos od ... KM, u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz Novog Travnika (u daljem tekstu tužitelj) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno

utvrđenog činjeničnog stanja s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se odredi održavanje pretresa pred drugostepenim sudom, kako navodi u žalbi.

Također, protiv navedene presude žalbu je izjavio i branitelj optužene K.P.A., D.M. advokat iz B. zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona, odluke o kazni i troškovima krivičnog postupka, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se pobijana presuda preinači tako što će se optužena osloboditi od optužbe, ili eventualno optuženoj izreći uslovna osuda.

Branitelj optužene je podnio odgovor na žalbu tužitelja sa prijedlogom da se ta žalba odbije kao neosnovana.

Federalni tužitelj je podneskom broj T06 0 KTKŽ 0004323 17 od 31.01.2017. godine predložio da se žalbe tužitelja i branitelja optužene uvaže, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na sjednici vijeća ovog suda koja je održana u smislu člana 319. stav 1. ZKP FBiH, federalni tužitelj je u cijelosti ostao kod osnova i navoda iz podnesene žalbe i kod svog prijedloga iz podneska od 31.01.2017. godine. Branitelj optužene je u cijelosti ostao kod navoda i prijedloga iz žalbe i iz odgovora na žalbu, dok je optužena izjavila da u cijelosti prihvata navode svog branitelja.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Žalbeni navod branitelja optužene da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i da je usljed toga učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, je paušalan, obzirom da branitelj u žalbi ne iznosi pojašnjenje o kojim odlučnim činjenicama nedostaju razlozi, pa se po nalaženju ovog suda, ovakav žalbeni navod nije mogao ispitati. Nadalje, kako je članom 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH propisano da bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, ne može se prihvatiti žalbeni navod branitelja optužene da je izreka pobijane presude nerazumljiva iz razloga što u toku prvostepenog postupka nisu izvedeni dokazi optužbe na okolnosti da je optužena učinila povrede zakona i općeg akta oštećene, jer navedeno ne predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka u smislu odredbe člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Branitelj optužene smatra da je optuženoj povrijeđeno pravo na odbranu i učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH iz razloga što je prvostepeni sud odbio prijedlog odbrane da se provede vještačenje optužene po vještaku neuropsihijatru na okolnosti njenog stanja svijesti u vrijeme izvršenja krivičnog djela, imajući u vidu njene radnje na koje je po mišljenju branitelja, optužena nagovorena i na koje je pristala.

Iz zapisnika o glavnom pretresu od 25.08.2016. godine slijedi da je vijeće prvostepenog suda odbilo taj prijedlog branitelja uz konstataciju da nema nikakvih razloga da bi se navedeni prijedlog branitelja usvojio, dok su u obrazloženju pobijane presude navedeni samo dokazi koji su provedeni na glavnom pretresu, a nisu dati razlozi na temelju kojih je prvostepeni sud odbio ovaj prijedlog branitelja optužene. Naime, članom 278. ZKP FBiH je uređeno pravo suda da ne dopusti pitanje ili dokaz, pa je tako u stavu 2. ovog člana propisano da ako sudija, odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branitelj želi da dokaže nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbit će izvođenje takvog dokaza. Nadalje, prema odredbi člana 254. stav 3. ZKP FBiH, o prijedlozima stranaka i branitelja odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća, dok je u stavu 4. istog člana propisano da odluke sudije odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i, s kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnom pretresu. Također i članom 305. stav 7. ZKP FBiH je između ostalog propisano da će sud određeno i potpuno iznijeti iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka. Prema tome, kako ni zapisnik o glavnom pretresu ni pobijana presuda ne sadrže konkretne razloge zbog čega je navedeni prijedlog branitelja optužene odbijen (osim uopštene konstatacije da nema nikakvih razloga da bi se prijedlog odbrane usvojio), slijedi da je pored toga što su izostali razlozi o odlučnim činjenicama, učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, kako se to osnovano žalbom branitelja optužene ukazuje, jer je povrijeđeno pravo na odbranu optužene.

Pobijajući prvostepenu presudu tužitelj u žalbi navodi da je Kantonalno tužiteljstvo Travnik, optužnicom broj T06 0 KTPO 0004323 11 od 10.12.2015. godine, (koju je izmijenio na glavnom pretresu održanom dana 18.10.2016. godine, isključivo preciziranjem iznosa prisvojenog novca) optužilo K.P.A. za produženo krivično djelo Pronevjera u službi iz člana 384. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, tako što je u vremenskom periodu od 01.09.2009. godine do 09.08.2011. godine, kao odgovorna osoba, obnašajući dužnost poslovođe u sektoru robnog prometa i marketinga – službe maloprodaje i prodavnica (podružnica Diskont 425) u B., u privrednom društvu „K.“ d.d. S., suprotno odredbi člana 10. Zakona o finansijskom poslovanju (Sl. novine FBiH broj 2/95, 14/97, 13/00 i 29/00), s ciljem da sebi pribavi protupravnu imovinsku korist, novac kojeg je svakodnevno zaprimila od prodate robe u vidu pologa dnevnih pazara, koji joj je povjeren u službi, u iznosu od ... KM, nije polagala u blagajnu privrednog društva ili na

njegov žiro račun, kojeg je prisvojila i na taj način za navedeni iznos oštetila „K.“ d.d. S. iz S.

Međutim, prema žalbenim navodima tužitelja, pobijanom presudom, optužena je oglašena krivom što je u vremenskom periodu od godine do godine, izuzev perioda od godine do godine, kao odgovorna osoba, obnašajući dužnost poslovođe u sektoru robnog prometa i marketinga – službe maloprodaje i prodavnica (Podružnica diskont 425) u B., u privrednom društvu „K.“ d.d. S., suprotno odredbama članova 14. i 15. Zakona o računovodstvu i reviziji (Sl. novine FBiH broj 83/09), člana 10. stav 1. Zakona o finansijskom poslovanju (Sl. novine FBiH broj 2/95, 14/97, 13/00 i 29/00) i Odluke privrednog društva „K.“ d.d. S. broj 8891/08 od 19.11.2008. godine o dnevnom depozitu, očito nesavjesno postupala, svjesna da usljed toga može nastupiti šteta za privredno društvo „K.“ d.d. S., propustila da svakodnevnom kontrolom stanja novca u blagajni diskonta osigura zakonitost u radu blagajne i zakonitost blagajničkog poslovanja, na način da pologe dnevnih pazara koji su joj povjereni u službi u ukupnom iznosu od ... KM, u gore naznačenom vremenskom periodu nije polagala u blagajnu privrednog društva, odnosno na njegov žiro račun, pa je takvim postupanjem za navedeni iznos oštetila privredno društvo „K.“ d.d. S., čime je počinila krivično djelo Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH.

Postupajući na navedeni način, po mišljenju tužitelja, prvostepeni sud je sačinio potpuno novu izreku presude, usljed čega je povrijedio objektivni identitet optužbe i prekoračio u cijelosti optužbu. S tim u vezi tužitelj navodi da je optužnicom broj T06 0 KTPO 0004323 11 od 10.12.2015. godine, (koju je izmijenio na glavnom pretresu održanom dana 18.10.2016. godine, isključivo preciziranjem iznosa prisvojenog novca), optuženoj stavio na teret povredu člana 10. Zakona o finansijskom poslovanju (Sl. novine FBiH broj 2/95, 14/97, 13/00 i 29/00), dok je prvostepeni sud izrekom pobijane presude optuženoj stavio na teret da je pored pomenutog člana, povrijedila i članove 14. i 15. Zakona o računovodstvu i reviziji (Sl. novine FBiH broj 83/09), kao i Odluku privrednog društva „K.“ d.d. broj 8891/08 od 19.11.2008. godine o dnevnom depozitu. Stoga je po mišljenju tužitelja, prvostepeni sud, postupajući na navedeni način učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi tužitelja su osnovani.

Iz činjeničnog opisa djela u optužnici proizilazi da je tužitelj optuženoj stavio na teret da je učinila produženo krivično djelo Pronevjera u službi iz člana 384. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, a da je optužena pobijanom presudom oglašena krivom da je učinila krivično djelo Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH. Pri tome, je prvostepeni sud konstatovao (strana 6. presude) da je optužena oglašena krivom za krivično djelo iz iste glave KZ FBiH, te da je riječ o blažem krivičnom djelu. Međutim, po nalaženju ovog suda, prekoračenje optužbe, ogleđa se u činjenici da je

optužnicom optuženoj tužitelj stavlja na teret radnje učinjenja koje predstavljaju povredu isključivo jednog blanketnog propisa i to člana 10. Zakona o finansijskom poslovanju, s ciljem da optužena sebi pribavi protupravnu imovinsku korist, tako što novac kojeg je svakodnevno zaprimila od prodane robe u vidu pologa dnevnih pazara, koji joj je povjeren u službi, u iznosu od ... KM, nije polagala u blagajnu privrednog društva ili na njegov žiro račun, kojeg je prisvojila i na taj način za navedeni iznos oštetila „K.“ d.d. S. iz S., a da je pobijanom presudom prvostepeni sud optuženu oglasio krivom za druge radnje učinjenja koje predstavljaju povredu blanketnih propisa i to članova 14. i 15. Zakona o računovodstvu i reviziji, kao i povredu Odluke privrednog društva „K.“ d.d. S. broj 8891/08 od 19.11.2008. godine o dnevnom depozitu, koje joj tužitelj uopće nije stavlja na teret, tj. da je optužena očito nesavjesno postupala, svjesna da usljed toga može nastupiti šteta za privredno društvo „K.“ d.d. S., propustila da svakodnevnom kontrolom stanja novca u blagajni diskonta osigura zakonitost u radu blagajne i zakonitost blagajničkog poslovanja, na način da pologe dnevnih pazara koji su joj povjereni u službi u ukupnom iznosu od ... KM, nije polagala u blagajnu privrednog društva, odnosno na njegov žiro račun.

Prema članu 295. ZKP FBiH, presuda se može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici. Smisao ove odredbe je da osigura u krivičnom postupku ostvarenje značajnih načela krivičnog postupka. Naime, navedenom odredbom osigurava se primjena akuzatorskog načela, u smislu da je tužitelj taj koji određuje predmet postupka, pa, prema tome, i predmet presude, a tom odredbom omogućava se i kontradiktornost glavnog pretresa. Osim toga, ova odredba ima za cilj i da osigura potpuno objektivni položaj suda tokom suđenja. Stoga se ne može govoriti o identitetu optužbe i presude ukoliko se presuda temelji na činjenicama koje su različite od činjenica sadržanih u optužnom aktu, bez obzira da li su činjenice u presudi „in favorem“ odnosno „in peius“ optužene osobe, jer bi u tom slučaju sud preuzeo ulogu tužitelja i optuženom stavio na teret i one činjenice koje tužitelj nije obuhvatio svojom optužnicom. Kako je prvostepeni sud pobijanom presudom optuženu oglasio krivom za druge radnje učinjenja u odnosu na potvrđenu i izmijenjenu optužnicu, koje tužitelj optuženoj uopće nije stavlja na teret, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH, pa se ne može prihvatiti stav iz pobijane presude da je optužena oglasena krivom za krivično djelo iz iste glave KZ FBiH, da je riječ o blažem krivičnom djelu i da usljed toga nije povrijeđen objektivni identitet optužbe, niti je prekoračena optužba. Pored toga, postupajući na navedeni način, prvostepeni sud je povrijedio i pravo na odbranu optužene zagarantovano članom 6. stav 2. ZKP FBiH, kojim je propisano da se optuženom mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama za koje se tereti, a što u konkretnom slučaju optuženoj, pomenutim postupkom suda nije bilo omogućeno jer, nije bila terećena od strane tužitelja za radnje za koje je sud oglasio krivom.

Budući da je iz navedenih razloga utvrđeno da su učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, to je ovaj sud na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, djelimičnim uvažavanjem žalbi tužitelja i branitelja optužene K.P.A., pobijanu presudu ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Ovaj sud primjećuje da se žalbom branitelja optužene ističe i niz drugih prigovora koji su označeni kao bitna povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, ali se prema sadržini tih prigovora zapravo radi o osporavanju činjeničnih zaključaka prvostepenog suda, jer se oni odnose na analizu i ocjenu vjerodostojnosti dokaza optužbe i dokaza odbrane koja je, po stanovištu žalbe, u prvostepenoj presudi pogrešna.

Kako je pobijana presuda djelimičnim uvažavanjem žalbi tužitelja i branitelja optužene ukinuta zbog navedenih bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, to se ovaj sud nije upuštao u ocjenu ostalih žalbenih prigovora tužitelja i branitelja koji se odnose na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, kao žalbenih prigovora branitelja koji se odnose na povredu krivičnog zakona, odluku o kazni i troškovima krivičnog postupka.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će otkloniti bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje je ukazano ovim rješenjem, ponoviti sve do sada provedene dokaze, izvesti i druge dokaze za kojima se ukaže potreba, pa će, nakon brižljive i savjesne ocjene svih relevantnih činjenica i dokaza, moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar
Šeta Mevlida,s.r.

Predsjednica vijeća
Zlotrg Nidžara,s.r.